

Ágh István

Felszámolt otthonok

Talán évek után láthatnám házunkat ennyire nagynak,
mintha megnőtt volna, pedig csak pár napra voltunk távol,
s földszintes nézetemmel meglepődöm, míg a sztráda
halálos száguldása aggodalomba vált a lépcsőházban,
egy pontra feszülve célzom szememmel a bejárati zárat,
hál' isten, az előszobában úgy találunk mindent, mint hagytuk,
szemben a fogason rétegesen a négy évszakra való göncöt,
tükör fölött a búskomor búbos banka alatt a kokárdákat,
s a terjeszkedő filodendront sötét társbérletében,
ahol öt ajtó nyílik az ablaktalan, zegzugos falból.

A cserepartnertől maradt barna ruhásszekrény
kitárul szapora lépteimtől, mintha köszöntene,
s eláraszt olyan szagokkal, melyekben még az idegen
parfüm és naftalin keveredik a tihanyi levendulával,
ami előbb fölösleges volt, így szolgálhat még minket,
akár a feleségem lakatlan szülőházából fölhozott
toalett-tükör, valamikor a héttagú család arca,
ma is egy kislány kíváncsiságának emlékeivel,
ám a múltjától mentes fekvőhelyet mi vásároltuk,
és az irodabútoroknál álcázott, rejtéllyel tele asztalt.

Most viszont egy utazásból jövet léptem szobámba,
mellékhelyiség bejáratához hasonló, felemás ajtón,
a félhomály az otthonosság fényforrásától világos,
mintha a bútorok, a festmények, a könyvek gerjesztenék,
vagy csak én képzelem olyannak, melyben otthon vagyok,
a faltól szokatlan erővel válnak el a barna ráámák,
a grafitból papírra lehelt Rimbaud akár egy napozó klosár,
arcképem figyel, és nézem a festékből megéledt arcom,
feleségem nyitott ablakos textil képe a kismadárral
nagy távolságok illúzióját kelti a széles ágy felett.

ÁGH ISTVÁN (1938) író, költő, műfordító. A *Hitel* főmunkatársa. A Nemzet Művésze.

Amit kínos veszekedés közben vettünk az ószeresnél,
ahol egy erőszakos ember akarta elvinni előled, s te mint
valami szőrös kéztől védted boldogságunk leendő fészket,
akár az anyamadár, a lefoglalózott bútorra ültödben rátapadva,
így lett azóta késsel takart délutáni pihenőhely, éjszakára
lélegző ágyása burjánzó álomnak, holdas révületnek,
az íróasztalt pedig a szüette rakásból bányásztad elő,
hihetetlen, hogy ez az irodai kellék egy légi katasztrófa
üzenetét rejtette fiókjában, a lezuhant kapitány üdvözlétét
családjának, s nekem is már a touloni képeplapon.

Leltárt kellene készíteni versem melléklete gyanánt
a képekről is, művész, évszám, anyag és méret szerint,
úgy függnék a fehér falakon, mint havas temetőn feküdnének,
s alattuk a barátok, s meglátszik Schéner, Gerzson, Kondor,
Altorjai, Hornyánszky, Huszárik ezüstös lélegzete,
baráti szavak visszhangoznak a tegnapi múlt századból,
alattuk körben s végig a három szobán könyvek és könyvek,
a magyar- és világirodalom folyóméterben, az én nyolcvan
centimmel együtt, s ahogy a könyvtáramat gyarapítottam,
egyre kevésbé lettem a könyvek és műveim könyvtárosa.

Itt minden általunk működik, úgy, ahogy ketten vagyunk,
bár munka közben az asztalt angyalokkal üled körül,
akik részt vesznek az emlékké vált textíliák átformálásában,
mikor az úri ronggyá alázott családi takarók és kárpitok,
festett selymek és nyomott kartonanyagok összeállnak
gyermekkorai tájjá, a női kéz lassú mozdulatától borzas
aranypihék kavarnak a sugárnyalábok műhelyében,
s megülnek a gyűrődések puha mélységeiben, a cérnaszálak hegyén,
elárasztják a műveket az otthonosság egyenáramával,
hogy csöndes békességgé párlódjon le a teremtés fáradsága.

Egyetlen emléktárgyam a karácsonyfánkat rögzítő tuskó,
azt is úgy mentettem ki a tüzelőnek fűrészelt halomból,
s mint az igazi hagyatéka tőkesúlyát raktam a bőröndömbe,
titokban hoztam, nehogy az öreg szülők megriadjanak,
s a hűtlenség grimaszának véljék a becsomagolt almafa kuglit,
pedig elkommunizálták már, amit három nemzedék
összezsugorgatott engesztelhetetlen pörökbe keveredve,
mindannyian egy nagy költő szülőházában éltünk, de közülünk
senki sem álmodott a házból múzeumot, hol kiállítják
földi nyomunkat, mint valami tőlünk független közös tulajdont.

Ha majd a lányom elhagyott szobájából visszajövök helyemre,
látom az ajtószárny fél takarásában, fivérem akvarelljén
az előrökölt somlai szőlő délibábját anyám és apám ifjúkori
képe fölött, alattuk a bátyám befelé néz, én kifelé fordulok a kapuban,
miként a foghíjas kapudeszkából látszik évekkel később,
s mint egy családfa törzsén a testvéri szeretet pici olajképe
nyolcéves koromból, háborús maradékból készült bakancsban
állok a rembrandti kocsiszínben macskával és kakassal,
de az ártatlanul kíváncsi kék szememtől én könnyezek most,
mindenki más csak eszével fogja, ami szívének láthatatlan.

Unokánk alszik anyja üres helyén, ha itt van,
fűtjük a szobát, kánikulában sötétséggel hűtjük,
férjhez ment lányunk egész gyerekkort hátrahagyott,
föltornyosulnak a játékok, a medvék és egyéb plüss állatocskák
belepnek sarkot, aljat, peremet, tetőt, kiszögellést,
tankönyvek, orosz, latin, spanyol szótárak összevissza,
kötelező olvasmányok, szétszóródás előtti nagyregények,
mint ahogy a vándormadarak gyülekeznek szeptemberben,
valami elkezdődött, de az otthont, míg élünk, összetartjuk,
különben nem váratna magára a teljes összeomlás.

Átcsúszik a kifelé lejtő parketten, ami fölösleges,
ami emitt már túl sok, lassan amott se kevés,
mégsem állíthatjuk meg a dolgok szüntelen vándorlását,
ha a mi gyűjtő és teremtő szenvedélyünk az oka,
azért van tele könyvvel a fal, szövettel s faliképpel a tárló,
egész oldalt elfoglal színes rétegekben a magas mennyezetig,
írógépem is lerakatba szorult a kutyás erkéllyel szemben,
s amikor ráhajlok a billentyűkre, még nem tudom,
felesleges vagyok-e én is, mint ez a rengeteg holmi,
mint a legújabb könyv, melyet senki sem olvas.